ч. 167 (13.712).

SKONFISKOWANE

Львів, середа 27. червня 1934.

Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem.

Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Український Жіночий Конґрес у Станиславові.

Привіти на 1-ому засіданні Українського Жіночого Конґресу.

Станиславів, 24. VI. 1934.

Не маючи змоги до вчорашнього числа „Діла“ додати зміст замітніших промов із першого дня Українського Жіночого Конгресу, доповнюємо загальний звіт на підставі своїх записок. Ті привіти, які вдалось нам дістати безпосередньо від деяких промовців, друкуємо в цілости.

ПРИВІТ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ (Чернівці):

„У сьогоднішній, для нас, українського жіноцтва, такий великий день, повний цінностей і доказу нашої самостійної сили, складаю і я свій привіт, який, хоч через фізичну неміч не особисто переданий, тим неменше щиро та глибоко відчутий.

Зріст і розвій нашої сили в ріжних напрямках доведе до осягнення не лише духового, але й матеріяльного успіху“.

ПРИВІТ П. ТЕТЯНИ СОЛОДКОЇ (Дітройт, Зл. Держави):

Хвальний Конгресе!

Я навіть не мріяла, вибираючись з дому, що мені припаде така честь вітати перший Жіночий Всеукраїнський Конгрес від організації Союзу Українок Америки. Сюди мала приїхати голова нашого Союзу п-і Олена Лотоцька. Одначе інтриги, яких жертвою впала вона, перешкодили її виїздові з Америки на цей важний в історії українського жіноцтва Конґрес. Тому в останнім моменті мені доручено зложити скромний привіт від Союзу Українок Америки.

Дорогі Сестри!

Моє серце повне радости. Перше тому, що по стільки роках моєї відсутности мені ще раз пощастило побачити землю моїх батьків, побачити дорогі мені місця й особи, а друге тому, що гостина моя на цьому Конгресі запевняє мене, що мій нарід, не вважаючи на всі перепони, розвивається, живе і то живе життям сильнішим, як жив тоді, коли я востаннє його залишила. Інстинкт самозбереження спонукує його кріпко стояти на своїй позиції і боронити цієї позиції, а рівночасно і права на істнування всіми можливими способами. Що український нарід серед істнуючих обставин ще не стертий з лиця землі, що наша еміграція за океаном ще не засимілювалась зовсім, це дає нам найкращу запоруку на життєздатність цього народу.

За Вашим прикладом зорганізувався девять літ тому Союз Українок Америки, який поставив собі за завдання боротьбу з темнотою української жінки, а через неї й української родини. За девять літ свого істнування Союз Українок Америки звів тяжку боротьбу за українську молодь, уроджену і виховану в американському дусі. Америку називають котлом, в якому топляться всі національности в один американський конґльомерат. Цей котел загрожував загладою нашому істнуванню як окремої української нації. Одначе Союз Українок Америки цю боротьбу виграв принципіально. Наше молоде покоління в більшости вратоване для нас завдяки національно освідомленій матері в рядах Союзу. Національний дух поступенно просякає в серця молодих американських громадян українського походження.

Здавалось би, що ми, живучи у вільній країні Вашингтона, маємо далеко лекші умови ни праці. Та це тільки здається. Бо праця тяжка, робітників на цьому полі мало. І Ви тут дорогі Сестри, і ми там, за океаном, прямуємо до одної і тої самої мети — до піднесення культурного рівня, розширення національного світогляду нашого народу. І хоч до осягнення спільної мети ми йдемо можливо не тими самими стежками, то ми вповні свідомі того, що мета всім нам спільна і всім однаково дорога.

Від Українського Жіноцтва Америки, від Управи і члениць Союзу Українок Америки, від українського громадянства в Америці вітаю перший Всеукраїнський Жіночий Конгрес та бажаю йому якнайкращих успіхів.

ПРИВІТ ГАННИ РОМАНЧИЧ (Канада):

Пані Предсіднице, Світлий Конгресе! Витаю Вас від Союзу Українок Канади.

Віддавна мріяла я про відвідини Рідного Краю, про який мені стільки мої Батьки оповідали, а якого я ніколи сама не бачила. Не сподівалася я, що відвідаю його в таку торжественну хвилину, як оця. Спомин з цього величавого Конгресу і глибоке враження напевно залишаться мені на ціле життя.

Ваш успіх — це наша радість. Хотілаб я, щоб цей величавий здвиг українського жіноцтва могли побачити всі канадійки й американки, щоб цей ентузіязм і захоплення і їх обгорнуло.

Витаю Вас від того загалу українського жіноцтва в Канаді, яке поставило собі за ціль виховати гідних провідників, людей з амбіцією, які зумілиб заняти всяке становище, виховати покоління економічно незалежне, з певним фахом у руках. В Канаді цього року покидає університетські мури 6.250 молодих людей. В цьому пів сотні українських хлопців і дівчат. Це не багато, але з кожним роком їх ряди більшають. Ми дбаємо про те, щоб українська молодь памятала свої обовязки супроти нашої нової вітчини, Канади, але щоб все памятала і про святий обовязок супроти вітчини батьків наших.

Канада — це новий край, у ньому творить ся нова канадійська нація, зливається в одно русло добуток шістьдесятьохсімох ріжних народностей. Ми, українці, стараємося, щоб і український нарід у Канаді дав тій новій канадійській нації найкращі свої прикмети — українську працьовитість і витревалість, любов до краси, музики.

Ми теж маємо перед очима слова англійського мислителя Джеймса Росселя Лоуеля, що

„Нові події творять нові вимоги,
Що було вчора добре, сьогодні може стати непридатне.
Але ті, що прямують уперед,
Нехай про це памятають
Та брам будучности нехай не відчиняють
Від крови заржавілим ключем...“

Ми свідомі того, що на нас, на молодому поколінню, лежить головний обовязок прокладати будучність, але рівночасно памятаємо й цінимо з вдячністю ті заслуги, які в тій будові нашої долі поклали наші батьки, наше визначне старше громадянство. Запевняю Вас, що можете числити на наше молоде жіноцтво! Ми не відкинемо того досвіду, який Ви із таким трудом придбали.

Ще раз витаю перший Жіночий Конґрес. Він наче Український Парлямент. У ньому заступлене жіноцтво всіх кінців світа, всяких політичних напрямків, усі обговорюють спільно справи нашого страдального народу. Жінки доказали, що можна багато зробити, коли воля найдеться.

Мені хотілось би ще одно Вам переказати. Таких як я, роджених і вихованих за морем, що ніколи ще не бачили Батьківського Краю, в нас у Канаді тисячі! Але всім нам дорога доля рідного народу і землі наших Батьків. Ми йдемо з вами.

Їду до Совітів і жалую, що такі обставини, що не зможу передати там свої враження і здобутки наших нарад.

ПРИВІТ КЛИМЕНТІЇ ПОПОВИЧ-БОЯРСЬКОЇ:

Світлі Збори!

Хоч немічна тілом та з молодечою захопленою душею беру участь у Вашому могутньому Здвизі, як колись, пів сотні літ тому, брала участь у первопочинах пробудження українського жіноцтва. Тоді ми, перші робітниці, стрінулися у власній суспільности з осудом, насміхом, а то й лайкою. Нас називали згірдно емансипантками, а навіть нігілістками. Головно мої твори у першому „Вінку“ стрінулися не лише з безпощадним осудом москвофілів, але й у щиро-народовецькій „Зорі“, у цій самій, де друкувались мої твори, редактор мусів помістити насмішливу критику одного професорського авторитету, який назвав мене емансипанткою, а мої твори модними „парасольками до сонця“...

Сьогодні я почуваюся незмірно щасливою, діждавши, як дороге мені діло по своїй довгій і трудній дорозі дійшло з тріюмфом до належних йому вершин...

ПРИВІТ Д-РА ІВАНА БРИКА („ПРОСВІТА“ У ЛЬВОВІ):

Світла Президіє! Достойний Конгресе!

Щиро витаю перший Всеукраїнський Жіночий Конгрес від Т-ва „Просвіта“, його цен-

трації, філій, читалень і членів. „Просвіта" має особливу причину до того, бо своєю опікою обіймала й обіймає однаково мужчину і жінку, однаково працює над їх вихованням та освітою, в самому зарані свого істнування, бо від 1871 р. має між своїми членами і жінок, з яких першими були пані: Остерман із Станиславова, Сушкевич і Вахнянинова зі Львова. А тепер тих членів нараховує тисячі. Жінка бере участь у працях Головного Виділу і його комісій та секцій, у працях виділів філіяльних, — деякі філії веде навіть самостійно, як голова, — українська жінка стала незвичайно важним чинником співпраці у читальнях при жіночих кружках.

Стою під могутнім враженням поваги цього Конгресу, тої сильної віри і незломної волі, що залявеніли в дотеперішніх промовах і привитаннях. Тимто і мій привіт не може бути такий, як я собі його підготовив.

У моїй душі живо стають ясні постаті українських жінок, яких імена переказала нам історія й історія культури. А скільки тих ясних постатей зовсім безіменних, оспіваних хіба в історичних піснях! Скільки матерей-страдальниць, жінок, суджених, що вміли зректися свого особистого щастя і принести його в жертві для добра народу!

Нехайже цей Конгрес, навязуючи до тої традиційної ясної постаті української жінки, зможе якнайкраще і найщасливіше зясувати високе післанництво жінки в родині та її важке, відповідальне завдання у громадянстві! Нехай зорганізовано стане в наші ряди на полі національного будівництва, у щоденній дрібній праці над освітою й вихованням майбутніх поколінь! Нехай виховує ці покоління в дусі всеобіймаючої любови і саможертви, незломної волі та глибокої віри, отих чеснот, таких потрібних нашій нації і таких прикметних, бо Богом і природою даних українській жінці!

П-і Софія Русова (Прага), промовляючи в імені наддніпрянських емігранток, говорила про той непереможний мур, який відділяє нині наддніпрянське жіноцтво від нас. І там, за цим муром, жінки теж боряться за свої права. Ні Соловки, ні розстріли, ні заслання не перепинять цієї боротьби! Наше серце здрігається на думку, в яких умовинах іде там ця боротьба. Від 15 літ тужимо ми на еміграції, щоб узяти участь у цій боротьбі і допомогти нашим сестрам. Але віримо, що прийде день, коли без чужої допомоги нарід здобуде власними силами свою державу.

П-і Невицька (Підкарпаття): Тим, що ми, українські жінки, зіхались тут разом, ми доказали, що не ділимось на галичанки, наддніпрянки, буковинки чи підкарпатянки, бо всі ми доньки одної батьківщини.

П-і Горбачева (Полісся): Ми мусимо спільно, зорганізовано підняти стяг за права української жінки, бо тільки зорганізована праця може здійснити наші національні ідеали. Саме в тій праці, ми, жінки, мусимо стояти в перших рядах. (Ця промова звернула на себе особливу увагу чистою українською мовою з прегарним акцентом і своєю незвичайно гарно виголошеною формою).

П. Чернухівна (Бесарабія): У заступстві своєї матері, п. Чернухи, якій, як і десятьом іншим жінкам, не хотіли дати в Чернівцях візи, передає привіт від українського жіноцтва в Румунії.

Посол д-р В. Загайкевич зложив привіт від УНДО й Української Парляментарної Репрезентації такого змісту: Українська жінка, зірвавши з пересудами минулого, від доривочної праці перейшла безупинним зусиллям до пляново ї діяльности, як рівноправна учасниця на всіх ділянках національного життя. Українська Парл. Репрезентація й Українське Національно-Демократичне Обєднання, як відповідальні носії політичної думки українського народу, оцінюють вагу цього одноцільного жіночого фронту в народній праці. Ми певні, що неодно із наших великих завдань не могло би сповнитися, якби не праця жіноцтва. Ми певні, що українська мати, виховуючи своє молоде покоління, зором своїм буде задивлена на „Червону Калину".

Зокрема передає посол д-р Загайкевич привіт від голови У. П. Р. й УНДО д-ра Д. Левицького, що перебуває саме за кордоном.

Сен. Ю. Павликовський, як представник Ревізійного Союзу Українських Кооператив, нагадав два моменти із минулого Станиславова: тут два тижні після скасування панщини в 1848 р. відбувся перший український зїзд і тут у часах самостійности нашої Держави мав свій осідок наш уряд.

Всі ті привіти приймала саля гучними оплесками.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Могутня маніфестація жіноцтва.

Другий день Українського Жіночого Конгресу.

ПОХІД НА МАЙДАН.

Другий день Конгресу, неділя, був присвячений українській селянці. У програму свята входила популярна академія з кількома іншими імпрезами.

Здивувалось чимало неукраїнське населення Станиславова, коли побачило рано-вранці таку масу святочно зодягнених жінок, що заповнили вулиці Липову і Голуховського та прямували чвірками або окремими гуртами на майдан, за міським парком. Це йшли організовані кружки „Союзу Українок" у національній ноші. Деякі несли перед собою таблицю з назвою осідку кружка, іншим таблиці по дорозі відобрали.

На майдані зразковий порядок. Учасниці свята стають чвірками за своїми місцевостями, впорядчиці видають накази, а головна впорядчиця на підвищенні, Анна Безушко, стежить за порядком, не пропускаючи ні одної дрібниці та всякі недокладности негайно поправляє коротким наказом.

Врешті майдан заповнений.

СЛУЖБА БОЖА І ПРОМОВА ЄПИСКОПА.

Ряди жіноцтва цвітистою лавою стоять з обох сторін біля полевого вівтаря, де починає правитись Служба Божа. Кореспонденти наших часописів ходять довкола, випитують, мислять і записують. Почувають, що усього помістити в часописах годі, бо на це мало місця, а хотілиб переслати якнайповнішу картину, якої охопити не всилі навіть найближчі очевидці.

Службу Божу відправив Преосвященний епископ Лятишевський в асисті каноніка ректора Бойчука і катедрального пароха крил. Лободича. Після Богослуження сказав Преосвященний гарну привітну промову для першого Жіночого Конгресу, побажав йому успіхів і закликав, щоб у резолюціях Конгресу не було місця для справ, що йшли би в розріз з християнською моралю, бо тільки християнська жінка зуміє виховати нове покоління духово сильне, чого нам так дуже потрібно.

ДЕФІЛЯДА УЧАСНИЦЬ.

Після Богослуження відбулася дефіляда учасниць перед Преосв. Лятишевським, Головним Виділом „С. У.", Президією Конгресу і представниками українських центральних установ.

У тому барвному поході машерували кружки „С. У." з таких сіл: **Станиславівський повіт:** Ямниця, Побереже, Радче, Іваниківка, Дрогомирчани, Тязів, Єзупіль, Хриплин, Микитинці, Підлуже, Ганівці, Пасічна, Угринів, Гор., Ганусівці, Яструбці, Делів, Крехівці, Саджава, Черніїв, Загвізде, Угорники, Станиславів-Бельведер, Опришівці, Викторів, Залуква. **Товмаччина:** Рожнів, Підпечари, Рошнів, Стриганці. **Надвірнянщина:** Надвірна, Цуцилів, Звізд (?), Волосів, Камінне. **Коломийщина:** Джурів, Княгиничі, Загіре, Підмихайлівці, Квасючин, Пуків. **Бучаччина:** Коропець. **Бережанщина:** Криве. Врешті жінки з Богородчан, Сицевідська Вижного, з Городенщини і т. д.

Мусимо, на жаль, відложити на пізніше точний список місцевостей, з яких явилися жіночі гуртки; у цій хвилині всі ми захоплені загальним враженням маси дисциплінованого жіноцтва. На лицях жінок старих і молодих, що йдуть чвірками, видко радість, вдоволення і гордість з того, що без огляду на перепони та на тяжкі часи й умовини, — вони — як говорила одна із бесідниць — здали іспит зрілости.

РУХАНКОВІ ВПРАВИ І ГАГІЛКИ.

По дефіляді почалися вправи вінками і серпами, які викликували цілу бурю оплесків. Три орхестри пригравали по черзі підчас дефіляди, а до вправ грала орхестра місцевого Т-ва „Зоря".

Прегарно виведені гагілки подобались найбільше, при чому зібрана публика підхоплювала забуті пісоньки.

Слід ще згадати про малий відділ жінок з Угнова, що мали на собі оригінальні старі, зперед 50 років, українські шляхотські одяги.

Після руханкових вправ і гагілок відбулося віче.

ВІЧЕ.

В год. 1-ій на тій самій площі, де щойно закінчились ефектовні, барвисті вправи дівчат у програмі „Дня Селянки", почалося **віче**.

На ньому було яких 4—5 тисяч осіб, що розсілися на трибуні та оточили збитою лавою трибуну. На переді станули жінки, обгортаючи нїби кольоровим вінком своїх провідниць, за ними трохи чоловіків та інших позагалицьких гостей.

Першою звилася на трибуні пос. **Мілена Рудницька**, що й проводила вічем. Вона відмітила у своїй промові, що У. Ж. К. має засвідчити організацію українського жіноцтва, зокрема ж селянка має дати доказ перед жіноцтвом цілого українського народу, наскільки підготована до свого завдання.

З черги почали говорити поодинокі промовці й делегатки. Передаємо головні думки їх промов.

П-і І. Павликовська: Між нами є делегатки з Буковини, Закарпаття, Америки, Канади, еміграції, нема тільки представниць Великої України. Всі ми сестри, що мають спільну мову і спільну історію. Ніхто в нас не вирве віри в краще українського народу, добутої кровю синів і чоловіків наших.

Українська жінка глибоко вдячна тим, що почали її організувати. Ми здійснюватимемо ідеали наших піонірів і найдемо напрямні, як здійснювати наш найвищий ідеал та напрямні для своєї праці на будуче, оперті на засадах християнської релігії, в тій свідомості, що Церква відіграє величезну ролю в нашім житті.

Свідомі ми значіння освіти. Чуємо обовязок виховати здорове покоління. Будемо домагатися для цього виховання української школи й української молитви у школі (оплески), за які будемо боротися.

Родину визнаємо основним чинником розбудови й сили народу.

В економічній кризі будемо рятувати з біди нарід і виборювати нові шляхи для нашого господарства. Кооперацію визнаємо першою його підоймою і тому свідомо будемо гуртуватись у ній для розбудови рідного промислу.

Здоровля жінки — це здоровля дитини й народу і тому будемо змагатись за нього та за найкращі умовини істнування і праці.

Ви, селянки, дали доказ, що ніхто вас не залякає перешкодами, не поведе, куди хоче, що ви свідомі громадянки (оплески). Проти перешкод будемо боротись і здамо іспит національної зрілости, тільки кличте всіх до нас. Ми бачили зрив, ніхто не вирве нам віри у його поворот. Слава Україні! Слава українському жіноцтву! (оплески, оклики „Слава!").

П. Креховецька, селянка з „С. У." у Микитинцях: Іменем селянок дякую всім далеким сестрам, проводові і гостям, що прибули на наше свято. Ми поставили вже підвалину під наше Завтра, кожна жінка повинна додати до нього свою цеглину. Мусимо працювати. Організуймося, ставаймо свідомими матерями, поставім собі і працюймо для того, щоб наш другий Конгрес відбувся вже у столиці вільної України — Києві.

П-і Г. Чикаленкова (Варшава) говорила іменем еміграції з Вел. України: Ми тиняємось уже 15 літ на чужині. Почуєте ріжні привіти, але не з Вел. України. Тамта сестра може й не знає, яке тут свято, має тільки біль і нужду. Ми маємо сяку-таку волю. Там їй не вільно з дітьми по свому говорити. Мусимо заалярмувати весь світ їй на допомогу. Бачу оце свідомість селянок, а коли вона є, то недалекий день нашого великого свята (оплески.)

П-і Клемпушева з Ясеня, Закарпаття: Не можу натішитись, що я на цьому Святі, якого я не сподівалась. Прийміть привіт із Закарпаття і з гір. Ми розділені кордонами, але духом ми одні, ніхто нас не розєднає. Обіцяємо вам, що йтимемо завжди разом з вами (оплески).

П-і Романчич з Канади: Не сподівалася я такого свята. Привожу вам привіт від далеких сестер зза моря. Ми в Канаді не розуміємо вас і я щойно тепер, коли маю щастя розуміти вас вашу силу й віру, передам її тамтим за морем, щоби їх підкріпити. Бажаю вам найкращих успіхів!

П-і Горбачева з Полісся: Привожу вам привіт з далекого Полісся, що має 3 міліони українців і 1 українську школу. Привезу своїм віру в те, що є непереможна армія свідомих українських жінок і селянок і в її руках майбутнє. Розвивайтеся! (Оплески).

П-і Багринівська з Волині: Передаю вам палкий привіт від жінок Волині, Ви зорганізовані, у нас цього нема. Але ми переможемо всі перешкоди і II. Ж. К. будемо святкувати обєднано з вами.

П-і Станькова з Хусту, Закарпаття. Ми всі одна сімя. Ми ще не такі зорганізовані, як ви. Я захоплена патріотизмом та організованістю

галицької селянки. Закарп. жінки духом з вами і з вами кличемо: „Ще не вмерла і не вмре!" (Бурхливі оплески).

П-і сен. Кисілевська вийшла на трибуну під гучні оплески: Говорю до вас зворушена, як одна з тих, що 50 літ тому була на 1-му Жіночому Зїзді. І я щаслива, що діждалася бачити, як зерно Кобринської розсіяне по всій нашій землі. Ми боролися за волю жінки, за науку жінки і за хліб для жінки. Дещо ми вибороли вже з того. Тепер будемо боротись за волю, школу і хліб для наших дітей. Нехай живе українське жіноцтво, український нарід, Україна! (Оплески).

Адв. д-р Окуневський: Ми з Кобринською перші боролись за право жінки, хоч усі казали, що цю боротьбу інспірує чорт. Ми перемогли, бо це було велике, святе діло. Переможете й ви!

П-і Русова під оплески говорить: Витаю вас! Воля для нас близька, бо жінка бореться за неї. Я боролася за ту волю ще з 70-их рр. мин. ст., що була в царських тюрмах. Прийде час, що ми побачимося з нашими сестрами зза Збруча! (Пані Русова плаче зворушена. — Бурхливі оплески).

Віче закінчила пос. Мілена Рудницька, взиваючи всіх однохвилинною мовчанкою пошанувати память першої піонірки жіночого руху, Наталії Кобринської. На майдані запанувала святочна тиша, після чого тисячні маси відспівали під орхестру „Ще не вмерла".

Довго розходилися містом гурти селянок та інших учасників зі свята.

Пополудні відбулися концерти-академії в салях українського „Сокола" й театру Монюшка, вечором театральна вистава й равт.

* * *

У доповненні до звідомлення з 1-го дня Конгресу слід зазначити, що в суботу вранці в год. 8-ій відправив панахиду за померших організаторок жіноцтва о. крил. Лободич в асисті кількох священиків. Тому, що учасниці Конгресу з відомих причин спізнилися до Станиславова, відбулась передполуднем іще друга панахида.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ КОНЦЕРТ ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ.

Перший та одинокий репрезентаційний концерт, улаштований жіночими силами, вийшов прегарно. До звеличання свята причинилась не тільки добірна, святочно прибрана публика, але й наскрізь культурне переведення того концерту. Враження з цього концерту залишиться напевно глибоко в нашій памяті і довго в ній житиме чудовим спомином. Жіноцтво доказало, що вміє своїми власними силами дати концерт на дійсно високому мистецькому рівні. Жаль тільки, що музику до жіночого гимну створила не жінка, хоч маємо нпр. свою здібну композиторку Стефанію Лісовську.

Гимн „Союзу Українок", що ним почався концерт, композицією і словами дещо безпретенсіональний, тому й не робив відповідного враження, хоча зеднані хори станиславівського і львівського „Бояна" під проводом п. Сулимівни співали його зі зрозумінням та життям.

З чельовими продукціями виступила **Христя Колесса.** На програму зложились: Фрескобальді: „Казадо і Токатто". Ґлазунов: „Спів мінестреля", Барвінський: „Колисанка". Коли ми вчувались у змальовані настрої Христею, в глибину її мистецько-дозріло оформленої думки, у те все, що вона творить і що нерозлучне з назвою „правдива музика", це дало нам повне вдоволення. Вміло дібрані під психіку Христі твори, під її ніжну задумчивість і велику силу відчуття дали їй нагоду підкреслити добрі прикмети своеї гри: чистоту виконання, мягку солодкість та повноту тону, хист передати правдиве мистецтво і ширшому, музично непідготовленому загалові.

Сольоспів репрезентувала **Марія Сокіл** і вивязалась зі свого завдання блискуче, як усе. На жаль, не доводилось чути нової програми, але й ті частенько повторювані і виконувані твори захоплювали. Барвінського „Ой, поля!" вийшли драматично. Лисенка „Ой, одна я, одна" були інтерпретовані надзвичайно. Але ще більш подобалася композиція Стеценка: „Тихесенький вечір". Тут проявлялась уповні солодка милозвучність голосу п-і Сокіл і не покидала її теж у „Думці Парасі" з „Сорочинського ярмарку" Ґлазунова, яка стала кульмінаційно-описовою точкою концертових виступів п. Сокіл. Загалом

довелось ствердити, що голос співачки сповнів, набрав блеску і певности, скріпшав. Тільки вгорі він хвилинами легко різкий („Ой, одна я, одна") і часами виступали легкі тремоля. Зате чистота дикції нагороджує ці незначні браки.

Піяністкою вечора була п. **Вишницька,** абсольвентка консерваторії у Відні. Людкевича „Гумореска", Завера „Токата" і „Прелюдія" Барвінського зложились на її програму. Грала технічно дуже вміло, звучно, з великим розмахом і вервою блестіла у піянах. Брак глибини і маркантної безпосередньої сили удару вирівнюються з часом, але загалом можна ствердити, що припадок (недуга Любки Колесси) дав нам пізнати добру піяністку, яка виробиться на першорядну концертову силу і яку можна сердечно повитати на концертовій естраді.

Закінчився концерт відспіванням **кантати Людкевича** до слів Уляни Кравченко. Добре вивчені хори держались навіть під не дуже вправною диригентською рукою п. Сулимівни. Тільки в однім місці незначно розгубились; це можна виправдати тим, що не вчились постійно під проводом того самого диригента, тільки незалежно від себе, і зійшлись надто пізно перед концертом, без змоги зіспіватись.

Підсумки із цього святочного концерту дуже корисні. Тревав він не довго, відбувся без довгих томлячих павз, з мистецько-вартісною, не тяжкою програмою, наскрізь культурно. Слід ще додати, що акомпаніювали хорові проф. **Ціпановська,** а Христі п. **Крихова,** що вивязались уміло зі свого завдання. Ось і повний образ концерту, з якого жінки можуть бути горді.

Меланія Нижанковська.

ПОПУЛЯРНА АКАДЕМІЯ.

Рівночасно у двох салях відбувались дня 24. червня академії для селянок. Мені доводилось бути в салі „Сокола", з якої подаю короткий звіт про тамошню академію. На початок заспівано гимн „Союзу Українок". Співав хор з доокодичних сіл, як Угринів, Ямниця, Побереже й ін. Дуже змістовна, популярна, сердечна промова сенаторки Кисілевської взивала сестер-селянок до зорганізованости і єдности. Міщанки, що приїхали до Станиславова, є тільки гістьми у них, сестер-селянок, які бережуть мову і віру, традицію ноші і нашу пісню та не впадають на дусі. Буря оплесків і грімке „слава" були подякою п. сенаторці. Дуже добра деклямація Оксани Л., дитяча бальора деклямація і продукції хору під проводом п. Сулимівни та жива картина закінчили цю вдатну популярну академію.

М. Н.

Закарпаття.

ПІДКАРПАТСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖУРНАЛ.

Відомий поет Ґренджа-Донський робить заходи від 1. IX. ц. р. видавати літературний журнал. Розміром мав би він бути 24 сторони часопису „Пластун", виходитиме місячно, річна передплата 10 чк. Щоб запевнити існування журналу, пошукують таких 20 осіб, що жертвувалиб місячно по 10 чк. на пресовий фонд. Мав би він назватися „Наше Слово". Гарну обгортку вже намалював відомий маляр-артист В. Петрук.

ПРОЩАЛЬНА АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ДИР. АЛИСЬКЕВИЧА.

Директор державної реальної гімназії в Ужгороді Андрій Алиськевич, відходить з кінцем червня ц. р. в пенсію. З цієї нагоди уряджує професорський збір державної реальної гімназії в Ужгороді прощальну академію дня 24. червня у великій салі кіна „Радіо". „Родительський Союз" при державній реальній гімназії рішив для вшанування заслуг директора А. Алиськевича оснувати фундацію його імени для бідних учнів. На ту ціль зібрано в короткому часі понад 2.000 чк. Дальші жертви на ту ціль приймає О. Зелик, проф. гімн. в Ужгороді.

ЩО ЦЕ РУССКАЯ КУЛЬТУРА?

Д-р Андрій Ґаґатко, адвокат в Ужгороді, вніс до суду в Хусті іменем д-ра Фенцика за „Карпаторусскій Голос" позов. Тому, що тут зійшлися аж три щирі русскі фірми, „Карпаторусскій Голос", д-р Ґаґатко і д-р Фенцик — хтось міг би собі подумати, що позов був внесений по „русски". Але так не сталося. Повновласть д-ра Ґаґатка словацько-мадярська, підпис д-ра Ґаґатка — латинкою, підпис д-ра Фенцика на повновласти латинкою, позов латинкою, печатка русская, але контрсиґнування повновласти, підпис д-ра Ґаґатка, знов латинкою. — Не уже-лі ето фсьо русская культура? — питають нас з Хусту.

КАЦАПСЬКА НАПАСТЬ.

Запросили поважні особи єпископа А. Стойку відслужити Службу Божу на „день русской культуры". Годі було відмовити, єпископ відслужив, але участи ані у святі, ані в поході не взяв. Цілком як приватна особа приглядався походові з маґістратського балькону в Мукачеві. Одна часть учасників загойкала „да живет епископ", але другі кричали „долой з ним!" Яке становище займе єпископ після цього, ще не відомо.

(„Українське Слово".)

—o—

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (166) число „Діла" підпало конфіскаті за новинку-допис з Кремянеччини. Це вже 28-а з черги конфіската нашого орґану в цьому році.

Польські анархісти.

З Варшави повідомляють, що покінчилося слідство в справі викритої організації анархістів „Польська Федерація Анархістів". Слідство виявило, що анархісти приготовлялися до актів терору та саботажів. Спершу анархісти виступали проти комуністів, потім із ними збраталися. До організації анархістів належали 17—30-літні люди. Є докази, що арештовані вдержували звязки з анарх. централею в Базелі.

—o—

Відгомін промови мін. Барту.

ПРЕТЕНСІЇ МАДЯРЩИНИ.

З Будапешту повідомляють, що у вівторок 26. червня ц. р. зійдеться парлямент на останню сесію перед вакаціями, щоби різко запротестувати проти промови мін. Барту. Провідники всіх мадярських політичних партій промовлятимуть за ревізією мирових договорів. Всі посли маніфестуватимуть за зміною кордонів Мадярщини.

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА КРИТИКУЄ ПРОМОВУ МІН. БАРТУ.

Журналіст Бросолет виступив з критичними заввагами на сторінках „Нотр Тан" проти мін. Барту між іншим за заяву в його промові у Букарешті. Французький міністер заявив, що коли би хтонебудь намагався захопити бодай одну пядь румунської землі, Франція виступить активно. Журналіст Броселет пише, що ця заява дуже небезпечна для Франції і Румунії. Румунія, вколисана такими заявами, не буде шукати правних ґарантій миру. До того така заява не дуже приємна для Франції. Дотепер ніодин відповідальний представник французького уряду від 15 років не давав ніякій державі такого необдуманого приречення. Ніодин міністер закордонних справ не дав такого зобовязання, яке заздалегідь пересуджувало би рішення парляменту і легковажило би прерогативи президента держави. Чи уряд дозволив мін. Барту так далеко загнатися за голосом свого серця? А якщо дозволив, то на якій основі?

Журналіст домагається, щоби парлямент якнайскорше розглянув цю заяву мін. Барту.

Промова голови Союзу Українок пос. Мілени Рудницької

при відкритті Українського Жіночого Конгресу в Станиславові дня 23. червня 1934 року.

(Перша частина промови.)

Великий, святочний день!
Велика, святочна хвилина!

Виїмковий се день пятьдесятиліття роковин, які сьогодні святкуємо. Він небуденний і світлий також тому, що ось сьогодні відбувається перший загальний *соборноукраїнський* Жіночий Конгрес. І скажім собі щиро: те, що нам вдалося здійснити сьогоднішній Конгрес, те, що ми зуміли збірним зусиллям зреалізувати задумане діло, — те що ми найшлися тут разом, — не зважаючи на всі труднощі зовнішнього і внутрішнього характеру, всупереч усім перешкодам, всім малодухам і людям злої волі наперекір, — це наповнює нас не тільки радістю, але й гордістю. Чи не перший це раз в українській історії відбувається зїзд з такою широкою територіяльною базою? Чи не перший це раз після катастрофи у визвольній боротьбі зібралися українки ріжних земель, ріжних світоглядів, вірувань, переконань і партій, зєднені одною спільною національною ідеєю, надхнені бажанням, щоби її в собі скріпити, в інших розпалити, щоби її якнайкраще у дійсність перевести.

Зібралися українські жінки у свідомій співвідповідальности за українську дійсність, як свідомі співтворці української майбутности.

Одначе на нашу радість паде велика, чорна тінь. У незвичайно відповідальних часах і у виїмково важкому, просто трагічному положенні доводиться нам відбувати цей конгрес. І тому простіть, Дорогі Сестри, що ці слова привіту не можуть бути такі беззастережно радісні, такі безжурно погідні, як може повинні би бути.

Святкуємо цей 50-літній ювилей українського жіночого руху в незвичайно важких часах. Мабуть не переживав ще український нарід у своїй історії такого лихоліття, не переходив ніколи досі такого пекла фізичних і моральних страждань. Внаслідок невдачі визвольної боротьби українські землі розшматовані між чотири держави. І чим далі від нашої останньої визвольно-державної спроби, тим ясніше розуміємо і тим дошкульніше відчуваємо трагедію нашої бездержавности. Тим краще здаємо собі справу, що значить недостача політичної незалежности. Це не тільки економічний визиск, але й нужда, не тільки чужа школа, але й марнування велитенських засобів потенціяльної духової енергії, які дрімають у нашій дітворі, не тільки культурна відсталість, але й духове каліцтво. Бездержавність — це підсвідоме почуття меншевартности в одних і почуття нестерпного пониження і сорому в інших. Це ті безмежні моральні шкоди, які відбиваються на психіці довгих поколінь. Це чужі агентури, це ломання душ і спідлювання характерів, це наша кволість і віднемічність аж до найстрашніших форм рабства і найглибшого морального упадку, аж до національного відступства і зради.

Тоді, як інші маленькі народи, без великого минулого і без великих матеріяльних і моральних засобів, силою політичної конюнктури стали самостійними державними організмами, наш нарід не вмів здійснити найвищої форми свого самоозначення, не вмів оформити себе в державу, як еманацію всіх своїх політичних, господарських і культурних сил.

Одначе це не вичерпує ще трагізму положення Українського Народу. Наш материк, найбільша, головна частина нашого народу — не могла прислати на це свято своїх представниць.

Те, що діється нині на Радянській Україні, переходить межі найбільш хоробливої уяви. На окреслення цього є тільки одно слово: жах. Там іде боротьба не за владу, не за громадські права, не за особисті вольности, а за найбільше елементарні засоби людського животіння. Ось ми є свідками, як наш віковий ворог — Москва — почав із нами боротьбу за саме наше біольогічне істнування. Він відбирає нам навіть ті джерела прожитку, якими користуються нівідкі мешканці найстрашніше експльоатованих кольоній. Ось ми є свідками винищування нашого народу голодом, витвореним свідомо й організовано, як методою, що має на цілі приборкати, злушити всі противрадянські настрої, всі самостійницькі течії і національно-державницькі змагання народу. А побіч винищування України голодом — ми були і є від ряду літ свідками, як большевики нищать усі питомі прикмети нашого народу, всі його моральні, культурні і господарські цінности, як вони намагаються викорінити черти української психіки, релігію і вірування, історичну традицію і народній побут і насадити силою чужі українській природі форми господарського і духового життя.

Скільки наших земляків згинуло на Придніпрянській Україні і на Кубані голодовою смертю? 2, 5 чи 10 міліонів? Стільки, скільки живе нас, українців за заході від Збруча, чи трохи більше чи менше? Ніхто цього не знає. Уявіть собі, Сестри, уявіть собі на хвилину цілу Галичину і Волинь, Буковину і Підкарпаття — одним великим цвинтарищем без одної живої істоти. Уявіть собі, що вимерло тут ціле населення. Передумайте добре на один мент цю думку до кінця. Подумайте, що на Україні вимирала поголовно — мов скошена трава — майбутність Нації, українська дітвора. Вимерли старці, знеможені хоробами і недостатками. Падали, як підрізані дуби — чоловіки в цвіті віку. Тільки жінок вимерло найменше. Вони — матері — мають найбільшу вітальну силу, їм небагато треба для прожитку. Вони в часі голодової пошести на Вел. Україні мали той самий сумний привілей, який мають жінки в часі війни: дивитися безрадно і безпомічно, як гинуть їх найближчі. І освідоміть собі ще на хвилину всі наслідки голоду: хороби, пошести, ціле біольогічне ослаблення Нації, — подумайте, як будуть виглядати ці, ще ненароджені діти, діти батьків, які недоїдають цілими роками. Уявіть собі моральне здичіння людини, перед якою стоїть тільки одна проблема: наїстися, вижити, перетрівати голод. Подумайте — наша Батьківщина, цей край казкових природних багацтв, молоком і медом текуча країна — перемінилася в пустелю. Велика Україна — найголовніше джерело національної культури і державницької ідеї, земля, що видала Шевченка і Лесю Українку, Хмельницького і Мазепу я перемінилася в край, де люди втратили почуття гуманности, де одинокою формою протесту навіть для комуніста є тільки самогубство.

І не на полі бою впали ці міліони, не гинули вони як герої, як лицарі, що за ідеали принесли в жертву своє життя. По гостинцях, під плотом, опухлі з голоду — конали.

І не кажім — Сестри, — що цьому винні вони — вороги — москалі — большевики. Ні — це наша вина, наша власна вина, що ми залишилися паралітиком на роздоріжжі історії. Наша вина, що не вміли взяти своєї долі у власні руки. А передовсім вина нас — верхівки, інтелігенції, провідників, що не вміли примусити народ до жертв тоді, коли кувалася доля Української Держави.

Ось ці думки затроюють нам душу аж до дна, мов кровавий докір совісти зганяють сон з очей і соромом палять обличчя.

У таких умовинах відбуваємо наш конгрес.

Але цьому не кінець. Коли хочете мати повну картину нашого трагічного положення, додайте до факту бездержавности та фізичного винищування народу за Збручем — ще й наш внутрішній хаос і розбиття. Хто зможе колинебудь обчислити суму розтраченої національної енергії, яка йде в нас на взаїмне поборювання? Нема хіба другого громадянства на земній кулі, яке марнувало би такі велитенські зусилля зовсім непродуктивно на внутрішні міжусобиці, як ми, — хоча одночасно ми хіба є останні, які за таку марнотратність сил можемо собі дозволити.

І не тільки у тому річ, що ми збились з одного шляху і шукаємо його на осліп по доріжках і манівцях, які часто біжать у протилежних собі напрямках. А річ у тому, що розпорошення національних сил не йде по лінії здорових суспільних течій та не має за основу істотних світоглядових ріжниць громадянства. Воно зводиться переважно до явищ анархії, гуртових котерій і вузьких групових або й особистих амбіцій і інтересів. Внутрішнє безладдя допровадило до партійно політичної боротьби, а в останніх часах також ще й до боротьби релігійної.

Коли поглянемо довкола себе — бачимо сотні непорозумінь, сварок, конфліктів — як у справах дрібних, так і в найважливіших питаннях нашого національного життя. Жахом наповнює нас факт що навіть до найважливіших питань національного життя поодинокі групи підходять під кутом власного престіжу й інтересу. Коли приглянемося методам політичної боротьби, ствердимо повне заломання моралі у внутрішніх громадських відносинах. Прийнялася в нас думка, що принципи приватної громадської моралі цілковито ріжняться від приватної особистої моралі. Найбільше нетичні вчинки, яких ніколи не зробила би чесна одиниця в приватнім житті, стали дозволеними, добули собі право громадянства в житті громадськім. А в слід за тим іде безупинне зводження одних до других, бажання перехитрити політичного противника, нетерпимість і злоба, брак взаїмного зрозуміння і порозуміння. Каїнова ненависть синів одної матері, ненависть, яка обезсилює, паралізує їхні сили, не дозволяє звернути їх назовні.

Такі невідрадні відносини панують серед громадянства всіх Західних Українських Земель та за політичній і заморській еміграції.

Одначе змальована нами картина української дійсности не була би вірна, коли б ми бачили в ній тільки темні краски і тіни, а не бачили світла і барв.

До тих відрадних явищ в нашому житті за останні роки належить передовсім майже повна ліквідація радянофільства, яке довгий час мов ґанґрена розкладало організм західно-українського громадянства. Події, які зайшли на Радянській Україні в останньому році, безоглядне нищення червоним катом усіх проявів українства, а передовсім голод — відкрили очі навіть найбільш незрячим і сліпим, а рівночасно підірвали ґрунт большевицьким аґентурам.

Друге незвичайно позитивне явище серед тямряви нашого життя — це факт, що щезли територіяльно партикулярні розбіжности і конфлікти між наддністрянською і наддніпрянською віткою українського народу. Вирівналося і затерлося глибоке обвалля, яке викопали були між Галичиною і Великою Україною події і промахи 1919. і 1920. року. Загоїлися рани, пішли в забуття взаїмні кривди, жалі і претенсії, а до голосу прийшло те, що найсильніше, це, що вязує: звязок крови, свідомість спільноти, почуття нерозривности в добрій і злій долі.

Не від речі буде пригадати, що в часах страшної ворожнечі між двома вітками народу українське зорганізоване жіноцтво перше дало почин до моральної демобілізації розсвареного громадянства. В поодиноких европейських осередках нашої політичної еміграції, наприклад у Відні в 1920. і 1921. році, отже в часах найбільше драматичного загострення відносин між розєднаними частинами Нації — українські жіночі товариства були *одиноким* тереном, де сходилися і спільно зі собою працювали уроженці Галичини і Великої України галичанки і наддніпрянки. Український Жіночий Зїзд, який відбувся у груднї 1921 р. у Львові, *перший* кинув гасло замирення розєднаних частин народу та національної єдности і консолідації і це гасло українське зорганізоване жіноцтво послідовно переводило в життя на протязі минулих 13 літ. Не від речі також буде пригадати, що в часах, коли дурійка радянофільства охопила галицьке громадянство, українське жіноцтво, зорганізоване в Союзі Українок, *перше* цій отруї рішучо протиставилося, проголосило бойкот радянофільської преси і тих діячів, які одною ногою стояли в національному, а другою в большевицькому світі.

Оба відрадні явища, про які тут була згадка, а саме те, що відпали між нами партикулярні ріжниці та що на Західних Українських Землях зліквідовано радянофільство — вони мають одно спільне джерело: цим джерелом є величезне поглиблення національної свідомости на всіх українських землях. І це є найбільше позитивний, найбільше радісний факт нашого „сьогодня", факт, який дозволяє нам з вірою в майбутність перетрівати теперішнє лихоліття, та на якому ми будуємо всі сподівання на краще „завтра".

Коли порівняти сучасний стан українства зі станом зперед десяти чи двацяти літ, мусимо ствердити одно: *Ми йдемо вперед, ми ростемо в силу.* Це така наглядна, така безсумнівна правда, що навіть не треба її доказувати. Непереможна українська національна ідея йде вперед побідним походом на всіх українських землях. Вона відроджується після тисячлітнього сну на наших найдальших окраїнах, на Підкарпатті. Вона ломить усі непоборні, здавалось би перешкоди, які поставили перед нею большевики. Вона діє стихійними силами в міліонових масах України, яка знищена та зруйнована, слізми і кровю наповнена, гоїть свої глибокі рани, реґенерує свої сили та перероджується психічно серед міліонових жертв. Вона — національна ідея — доказує чудес — тут на Галицькій Україні, де на роб й органічній, конструктивній праці творить

від основ власні життєві форми, та у важкій боротьбі за кожну п'ядь землі, за кожний хатній поріг, за кожну читальню і кооперативу — гартує свої сили.

Зросла національна свідомість найширших шарів громадянства на всіх українських просторах, національна свідомість не тільки в значінні почуття своєї національної відрубности, але також у значінні свідомого змагання до здійснення нац. ідеалу. Зросла активність українських мас, які виявляють повну гідну завзятість в обороні національних інтересів та величезну готовість до жертв. Одним словом: Процес національно-політичної кристалізації, процес переміни народу на націю — поступає безупинно вперед. А в цій переміні потенціяльної енергії народу на розгонову, українська жінка грає не меншу ролю, ніж чоловік.

Але заки усвідомимо собі, де наше, українського жіноцтва, місце серед громадянства та яка наша роля на тлі змагань нації, поглянемо ще на положення українського народу з перспективи всесвітніх відносин і міжнародньої політики.

Схарактеризувати в кількох реченнях те, що діється у світі та як воно відбивається на нас — річ не легка. Находимося у кліщах якогось великого історичного процесу, в якому всі дотеперішні догми і вартости переходять переоцінку. Ми попали у вир хаосу, в якому серед болів і корчів родяться нові форми життя, нова людина. Кріза політична й устроєва, соціяльна і господарська, культурна і духова охопила цілий світ і не відомо, що з неї вирине. Кріза це чи загибіль культури, сумерк чи тільки потрясення одної епохи в історії людства?

Ніхто цього не знає і не це має для нас головне значіння. А те для нас найважніше, щоби в тих процесах, які йдуть у світі і в які ми — по волі чи неволі — втягнені, не бути обєктом, а *субєктом* історії. Річ у тому, щоби не стояти тільки на периферії подій, а бути їх співтворцями; бути шовнірами, які борються за краще завтра та будують власними зусиллями, невдачами і побідами, свою майбутність.

Яким шляхом піде розвиток подій у міжнародній політиці — ніхто цього передбачити не може. І тільки одно певне можна сказати про світову політичну ситуацію: що нема в ній нічого певного. Бачимо щораз виразніше непривкість, плинкість відносин. Міняються майже з місяця на місяць. Протягом 24 годин творяться нові орієнтації і нові політичні констеляції. І тяжко навіть вгадати, котрі з тих змін мають структуральний, а котрі тільки конюнктуральний характер.

Одначе не у змінчивих констеляціях річ не у тимчасовому, більше чи менше для нас корисному укладі міжнародніх сил лежить суть питання. Для оцінки міжнародного положення української справи найбільше значіння має тенденція розвитку цих сил. Чи ця тенденція йде по лінії наших інтересів, чи в противлежному напрямі?

Можна би перечислити довгу низку фактів на те, що гороскопи для української справи на міжнародній арені не є відрадні. Велика динаміка наших обох головних сусідів, петрифікація тих державних організмів, у яких найшлися західні українські землі, опір чинників, заінтересованих в удержанні теперішньої мапи Европи, яка зробила нас причіпкою до чотирьох держав — те все безумовно факти для нас некорисні і грізні.

Але побіч них можна навести інші, які з непохитною певністю вказують на те, що час працює для нас, а не проти нас. Всі познаки промовляють за тим, що йде до великої збройної розправи у світі. Вказує на те не тільки нервова атмосфера в Европі, яскравим вислідом якої є перегони у зброєннях, але й щораз грізніші листавки на Далекому Сході. На порядок денний світової політики входить проблема Східної Европи, а у звязку зі сподіваним розбиттям російської імперії щораз актуальнішою у світі стає наша справа. З року на рік зростає поінформованість і заінтересування світа українською проблемою. Ніколи не писали у світовій пресі стільки про українські справи, що протягом одного останнього року. І хоча кожний підходить до українського питання зі становища власного інтересу, хоча для урядів держав і т. зв. міродайних кол ми є не тільки цінним предметом, то все таки щораз частіше лунають у світі голоси про необхідність створення української держави, як чинника світової рівноваги.

Щоби ця концепція державної незалежности України могла викристалізуватися у світовій опінії, щоби вона могла у свідомости державних мужів і широких кол европейського громадянства вязатися в логічну цілість з політичними і господарськими потребами Европи, на те треба з нашого боку ще багато енергійної пропагандивної праці, а передовсім треба давати світові якнайбільше доказів нашої волі та зрілости до самостійного життя.

Не переціняємо значіння міжнар. пропаганди, не манимо себе, щоби хтонебудь з приязни, з симпатії, чи з якогось почуття справедливости поміг нам.

Знаємо, що реалізація Нац. Ідеалу залежить в останній мірі тільки від нас самих. Але з другого боку розуміємо значіння добрих звязків зі світом, побудованих на спільноті інтересів.

—o—

Міжнародні хліборобські дні в Будапешті.

(Власна кореспонденція)

Будапешт, 19. червня 1934.

VIII.

Дня 18. червня ц. р. в год. 16-ій відбулося святочне закриття XVI-го Міжнародного Хліборобського Конгресу, яким закінчено теж і наради всіх інших міжнародніх хліборобських організацій, що радили в цьомуж часі в Будапешті. Це засідання було рівночасно другим пленарним засіданням конгресу і воно приняло відповідні рішення, підготовлені секціями. Це засідання відбулося не без сензацій. Коли президія заняла свої місця — війшов на салю неждано знову австрійський канцлер Дольфус — під невмовкаючі оплески й овації салі. Сьогодні відбував він важні наради з премієром Гембешом у звязку (як кажуть) зі стрічею Гітлера і Мусолінія. Він, як звичайно, веселий і усміхнений, а деякі делегати аж навшпиньки стають, щоби побачити найбільше маркантну постать середньої Европи. Поява Дольфуса також і на закритті конгресу мала засвідчити, яку велику увагу прикладає австрійський уряд до всіх аграрних справ, чи вони краєвого, чи навіть міжнародного значіння.

Це засідання конгресу почалося врученням нагород пятьом найкращим господиням ріжних країн та визначенням найкращої господині світу. Найкращою господинею світу обрано мадярку, якій від дружини регента Горті вручено прекрасну чашу-дарунок. Нагороджена виголосила промову, в якій підкреслила вагу жінки-господині для піднесення культурного й економічного рівня села та зазначила, що вона зужиє всі свої сили для того, щоби служити у своєму крузі праці — своїй батьківщині. Цю останню заяву приймає саля оплесками, даючи цим знову вислів подиву для цього мадярського патріотизму, якого зразком є теж навіть оця молода мадярська дівчина. По цім вручують відзначення іншим нагородженим чужинкам, а від міністра хліборобства дістають усі окремі грамоти.

По цій частині засідання, що було надихане більше сердечністю, ніж роздумуванням над екоономічними проблемами світу, приступлено до обговорення і вирішення постанов поодиноких секцій. Ширшу дискусію викликали тільки резолюції секції хліборобського промислу й секції продукції вина, які безпосередньо зі собою звязані спільними справами і в деяких точках були ріжні. По узгідненні цих справ принято інші пропозиції без змін, а за хвилину мали вже усі члени конгресу ці резолюції готові в окремій брошурі.

З черги почалася найменше цікава частина засідання: промови офіційних делегатів, які підкреслювали досягнення конгресу, їх вагу та те, з якою уважливістю саме їх уряди за працями конгресу слідкували. Потім дякували президії конгресу за провід конгресу, а президія мадярському урядові за гостинність, представник мадярського уряду знова членам конгресу Богю за прибуття і за кількаденну працю. Під вплавз салі дякував президент конгресу пані Каляй, дружині міністра хліборобства за те, що вона занялася товариською сторінкою конгресу та дала членам конгресу можливість милого переведення часу поза нарадами.

Але вкінці і ці промови закінчилися — і офіційна частина цього конгресу була полагоджена. Офіційна — бо на закінчення запросив міністр хліборобства усіх членів конгресу на нічну прогульку пароходами по Дунаю, на якій могли знайомі перекинутися ще думками, а поза тим — сердечно розпращатися. На другий день поділилися усі на три товариства, які виїхали на окремі прогульки оглядати Мадярщину і її хліборобство. За кілька днів всеж таки люди з ріжних кінців світу пізналися, може і зжилися та поїдуть до своїх країв з новими звязками, думками і плянами.

Та мало того. Бо представники поодиноких країв, а передовсім господарі подбали за те, щоби відомости про їх краї задержали члени конгресу якнайдовше. Тому на конгресі роздано його учасникам чимало пропагандивної та інформаційної літератури у ріжних мовах. А найбільше про потреби і змагання сільського господарства ріжних країн. Цим разом, хоч у невеличкому розмірі, змогли бути вдумчивіші члени конгресу теж поінформовані про справи українського сільського господарства: їм вручено другу книжку „Українського Агрономічного Вістника“, приготовану саме так, щоби чужинець міг мати погляд про те, що ми робимо і як ми стоїмо в поодиноких ділянках сільського господарства; чужомовні змісти статтей облекшили чужинцям інформування про справи, які для них цікаві. Але цих інформацій мало, замало. А власне про господарське наше життя ми чужинців досі майже не інформували, не маємо майже відповідних чужомовних публікацій, хоч вони скоро дають добрі наслідки, як про це переконались ми по деяких наших невеликих спробах (альбом „Маслосоюзу“).

Ще одно. Участь в таких конгресах у нас потрібна і конечна. На них і з них можна чимало вчитись, тому теж навіть держави висилають великі делегації, щоби привозили до краю те, що нове у міжнародньому господарському світі. На цих конгресах завязуються звязки з тими, що сьогодні мають вплив у господарському світі, пізнається людей, що кермують господарською наукою, вглядається у машину міжнародніх господарських потягнень. З цього не мусить бути користь сьогодні, але не знати, чи не буде користь завтра. Ми, що у нас все господарське життя і господарська наука в початках, мусимо тимбільше приглядатися до тих справ, бо вони для нас нетільки цікаві, але й важні. За ними мусимо стежити, їх мусимо використовувати, їх мусимо **знати**.

На цьому, Шановна Редакціє, кінчу мою репортерську службу і йду на залізницю, щоби поїхати в край, якого столиця нас так сердечно приймала. Бо про нічну прогульку по Дунаю волію не писати. Там було дуже гарно — але Ви цікавитеся тільки господарськими справами. А вони зійшли там зовсім на задній плян. Решту — то вже розкажу, як поверну.

Інж. д-р Евген Храпливий.

Загальні Збори „Центросоюзу“.

Продовження дискусії. — Резолюції. — Ухвалення абсолюторії. — Доповнюючі вибори членів ради. — Закінчення.

(Докінчення.)

В дальшому продовженні дискусії на Загальних зборах „Центросоюзу“, що відбулися 23. червня ц. р. в салі „Української Бесіди“ у Львові, забирали ще слово: **дир. Бакалець** (Підгайці), **дир. Токарський** (Ковель), **інж. Семянчук** (Станиславів), **дир. Рубчак** (Калуш), **інж. Олексюк** (Збараж) та інші. По дискусії Збори постановили 1) про внутрішню торговельну і кредитову політику „Центросоюзу“; 2) про кредитову політику супроти Окружних Союзів Кооператив. Повний текст цих резолюцій буде поданий в українській кооперативній пресі.

На внесок Контрольного Комітету приділено цілу біляносову надвижку зол. 6.592 до запасного фонду, затверджено рахункове замкнення та біланс, ухвалено Надз. Раді та Дирекції абсолюторію за 1933 рік та через акламацію висказано цим кермуючим органам „Центросоюзу“ признання за те, що серед такого важкого господарського положення ведуть цю установу з повним успіхом і її чимраз дальше розбудовують.

З черги комісія-матка у складі: **дир. Бакалець** (Підгайці), **дир. Негович** (Стрий) і **дир Рубчак** (Калуш) запропонувала вибрати наново уступаючих (згідно зі статутом) членів Ради посла **О. Луцького** і **дир. Д. Коренця**, а на заступників членів Ради: **інж. Тертеку** (Скалат), **інж. Гринева** (Станиславів), кооп. **Фікташа** (Градка к. Львова) та **інж. Олексюка** (Збараж), що Збори приняли у виборах картками. До Контрольного Комітету вибрані: **д-р Світель** (Перемишляни), **інж. Семянчук** (Станиславів) і **д-р Чумак** (Тернопіль) та заступники: **д-р М. Холевчук** (Львів) і **дир. Новосельський** (Дрогобич).

При кінці ухвалено найвищу допустиму суму зобовязань „Центросоюзу“ в цьому році та найвищу суму кредиту для одного члена, себто для Окр. Союзів, а також прелімінар буджету „Центросоюзу“ на черговий рік.

На цьому закінчено ці ділові Збори, які завершили перше десятиліття праці цієї нашої кооперативної централі.

Інтервенція у Куратора Л. Ш. О. в справі діточих садків.

Представник Головної Управи „Рідної Школи“ інтервеніював у справі діточих садків у куратора ЛШО п. І. Ґадомського. Становище Кураторії таке: Сезонові діточі садки, чинні підчас ферій, оскільки мають лише дітвору в дошкільному віці, не підпадають під нагляд шкільної влади, лише під компетенцію суспільної опіки, отже адміністраційної влади. Лише над садками, захоронками й іншими діточими заведеннями, які прийматимуть теж і шкільну молодь, опікується Кураторія, згл. шкільні інспекторати. Тому треба, щоби всі Кружки „Рідної Школи“ вияснили те становище Кураторії ЛШО інспекторатам і старостам. На випадок, коли б шкільна чи адміністраційна повітова влада ставила далі до садків вимоги як до шкільних заведень, слід відвестися негайно до Головної Управи. Згаданий представник Головної Управи інтервеніював також у начальника суспільної опіки при львівському воєвідстві.

Французька військова місія в Італії.

ВЕРОНА. ПАТ. Французька військова місія з ген. Жан Пєр брала участь у торжественнім обході річниці битви під Сольферіно і Сан Мартіно. У поході йшли відділи італійського та французького війська. Французький амбасадор у Римі де Шамбрен пригадав участь французьких вояків у боротьбі за незалежність Італії та в боротьбі над Марною і Піявою.

Бліхера забирають з Далекого Сходу.

З Москви повідомляють, що головнокомандуючий червоною армією на Далекому Сході Бліхер викликаний до Москви і на Далекий Схід більше не повернеться. Його місце займе Тухачевський. Кореспондент „Берлінер Таґеблятту“ запевнює, що на відкликання Бліхера настояє Японія, бо він є рішучим ворогом Японії. Цим жестом большевики нібито хотять підкреслити свою миролюбивість. Тимчасом лихорадкова підготовка до збройного конфлікту на Далекому Сході рішуче заперечує цим поясненням заміни Бліхера Тухачевським. Правдиві причини полягають в алярмуючих повідомленнях Бліхера про протирадянські настрої в частинах червоної армії. Це в Москві викликало обурення. Поведінку Бліхера в Москві вважають панікерством.

(УКРАЇНТАҐ.)

—o—

Події у православному соборі в Рівному.

ЛУЦЬК, 25. 6. ПАТ. Російська і частина польської преси подали тенденційні вістки про події у православному соборі в Рівному в дні 19. червня ц. р. В дійсности інцидент виглядав так: Дня 19. червня ц. р. вечором після церковної відправи парох православного собору о. Сайкович, користаючи з більшої кількости вірних, здебільша росіян, перевів загальне голосування за богослужебною мовою в церкві.

Вірні підписанням заздалегідь зладжених лист мали вирішити, яка мова має бути богослужебною. Більшість вірних вимагає, щоби богослужебна мова мала українську вимову, а меншість росіян обстоюють за старо-церковною мовою з російською вимовою. Підчас голосування прийшов до собору посол Степан Скрипник з ББ. і просив показати йому текст підписуваних лист. Одначе о. Сайкович тексту не показав, а юрба жінок почала вигукувати образливі оклики під адресою посла.

Напруження ще більше зросло, коли о. Сайкович покинув церкву і юрба викинула Скрипника з церкви. Одночасно того самого дня помер о. Чайковський. Росіяни почали поширювати поголоски, що події в соборі спричинили смерть Чайковського.

Влада веде слідство, хто спричинив загіршуючі події в соборі.

—o—

Поворот марш. Пілсудського до Варшави.

ВАРШАВА, 25. 6. ПАТ. Нині рано повернув з Пікілішок до Варшави марш. Пілсудський.

—o—

Побут ґен. Дебені у Варшаві.

ВАРШАВА, 25. 6. ПАТ. Ґен. Дебені склав на могилі невідомого вояка вінець з шефом ґенерального штабу ґен. Ґонсьоровським, ґен. Кордіян-Заморським, Ярнушкевичем, вищими старшинами та військовим аташе Франції ґен Арбоно. Шеф штабу ґен. Ґонсьоровський відзначив ґен. Дебені золотим хрестом заслуги. Пополудні ген. Ґонсьоровський гостив французького гостя сніданком.

Мін. Барту у Білгороді.

БІЛГОРОД, 25. 6. ПАТ. Мін. Барту склав візиту премієрові, міністрам маринарки і війська та відбув нараду з міністром закордонних справ Єфтичем.

Велика повінь в Індіях.

З Калькути повідомляють, що провінція Ассам під водою. Велика повінь знищила 40 сіл та потягнула 250 жертв. Повінь заливає нові простори. Влада вислала військо з допомогою населенню. Провінція Бурма теж під водою. Сотні людей втопилося.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 27. ЧЕРВНЯ 1934.

ЕМІЛЬ ЛЮДВІҐ. 2)

Чи є нині великі жінки?

Тоді, як Павлова не має точного року уродин, як кожна танцівниця, завсіди мала 20 літ і в 24-ім році була вже світовою славою, шведку Сельму Лягерлеф у 34-ім році життя не знав іще ніхто. Щойно в тому часі ця найбільша сучасна письменниця рішилася списати казку свого дитячого віку і свого народу, довго вагалась, яку форму вибрати, аж рукою справжнього мистця зуміла відтворити людей своєї рідної землі. Все що вона написала має своє походження в рідному побуті, який вона пережила і таким чином вона посвоячена з великим норвежцем Кнутом Гамсуном, бо і так в її творах рідко коли можна запримітити, що вони вийшли з-під жіночої руки.

Зовсім протилежна до неї — німка Рікарда Гух: майже все те, чим визначується Лягерлеф, їй бракує, а все те, що надає величину творам Гух, далеке від Лягерлеф. У цієї шведки — все стає рисунком, у цієї німки все музикою; там земля, своєрідні риси, глибина, тут — краса, далечінь, дух. У Гух напричуд звязана чоловіча певність із жіночим відчуванням. Лірична поетка, якої любовні вірші можна рівняти із найкращими, здивувала всіх нараз широкими історичними портретами, де підхід, зміст, моделювання і перспектива йдуть наввипередки.

З малярок німка теж, здається, займає перше місце. Кете Кольвіц теж 60-літня*) походить з іншого світа і до іншого прямує. Придбавши собі суспільне виховання, зблизилась із мистецтвом спершу через посередництво таких письменників як Золя і Толстой, тому і воліла рисунок та графіку і виробила в собі гострий мужеський стиль. Цісарський режім відмовив їй золотої медалі і цісарева казала стягнути плякат, що зображав нужду робітниці. Але щойно підчас війни віднайшла вона свій високий стиль. Утративши свого сина на самому початку війни, втратила вона у ньому тисячі синів власного народу та ворожих народів: у цілому ряді зворушливих картин зуміла вона відтворити символи горя і суму, звязко, в тоні мовчазного обвинувачення, як це не вдалось вільному поетові навіть кількома творами.

У цій артистці виступає жіноча воля, щоб допомогати людям і поправити їх, при всьому її мистецтві так сильно, що її можна би навіть зараховувати до діячок, бо по суті форма праці жінки була завсіди більш органічна, ніж льогічна, більш інтуїційна, ніж розумова.

Перехід від думання до діяльности позначується в іраннаші Анні Безант. Ця 80-літня діячка має без сумніву більше мужеської волі і в перших її сповуках не тільки сумніви, але й себелюдство відіграли свою ролю. Вона мала 20-кілька літ і була жінкою суворого духовника, матірю двох дітей, коли вона одного дня в порожній церкві, де вправляла на органах, відчувала непереможну потребу ввійти на проповідницю. Вона відчула в собі великий красномовний нахил і до нього бракувало їй тільки слухачів. Щойно в 40-ім році життя найшла вона шлях до релігійного життя. Олена Блавацька притягла її до [illegible] вілкою між теософами. Їздила вона довкола світа, засновувала товариства аж до Нової Зеляндії, вибрала осідок в Індії, звідки теософія взяла свій почин, заснувала 30 кілька літ тому перший гіндуський колєдж і стала головою більш як 100 релігійних шкіл. Одночасно завдяки теософічним товариствам панує**) вона над більш як 200.000 людьми.

З першого погляду вона в Індії виконує більше працю орґанізаторки, ніж політичної діячки. Її життєва мудрість проявилась у виборі, який вона зробила, коли шукала для своєї релігії пророка. Вона не пішла на спокусу і не перемішала своїх жіночих бажань зі святою місією; вона не вибрала якогось мужчину, а новонароджене дитя, щоб із нього могла сама виховати нового пророка.

Яким тихим світлом яніє поруч цього во рушкого життя цієї діячки, життя дослідниці! Про Марію Кюрі, французьку польку, знає світ тільки одно слово, але це слово чарівне. Коли ця 60-літня жінка, що й після смерти свого друга-помічника у житті й праці, не покинула лябораторії, передумує своє життя, тоді той чудесний камінь, який вони спільно відкрили, осяює її життєвий шлях і кидає на неї своє цілюще проміння. Чи не зробила вона більше для слави своєї нації, як полководець, навіть коли вийшов переможцем! Вона лікує терпіння недужих, він убиває здорових. Вона дає тривкі здобутки, він тимчасові: він служить своїй батьківщині щонайвище короткий час, вона служить людині.

(Докінчення буде).

—o—

*) Нарис цей — написаний уже кілька літ тому, ще за життя Павлової. Прим. редакції.

**) Л. Безант померла минулого року. Прим. ред.

Вбили священика.

Велике обурення в Австрії.

ВІДЕНЬ, 25. 6. ПАТ. Динамітовий атентат у Капфенберґу, від якого згинув о. Ейбель, викликав у цілій Австрії велике обурення. Преса різко осудила цей атентат. Населення — пише преса — не буде далі терпіти атентатів на духовних. Тим атентатом націонал-соціялісти видали на себе присуд.

—o—

По широкому світі.

— Японське міністерство закордонних справ заперечує начеби Японія підписала зі Злученими Державами умову про ненапад.

— Міністр Ґебельс виголосив на конґресі націонал-соціялістичної партії в Ессен промову, в якій гостро виступив проти провідників німецьких консерватистів та проти Папена за їхню безпощадну критику політики націонал-соціялістичного уряду. Ґебельс запевняв, що не попадає в розпуку з приводу доволі тяжкого внутрішнього положення.

— До Льондону виїде спеціяльна німецька делеґація на переговори з британським урядом про сплату довгів з позичок Доза і Йонґа.

— До адміністраційної ради Міжнароднього Бюра Праці вибрано між іншим Польщу, за якою голосував теж представник Литви.

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Маґазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до свого."** 68/53 38-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 42-?

— **Маґазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 1285 87-100

— **Курси косметичні,** затверджені владою під проводом лікаря-косметольоґа і інжиніра-хеміка — власна ляболаторія Львів, Коперника ч. 42а/ІІ., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гаврисевич. Диплом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Виклади починаються 15. серпня. 1695 8-10

— **Пані! Ціле окруження зверне на вас увагу, коли навчитеся підносити ефект вашої краси.** Ні краса, ні молодість не є тревалі, коли їх лишите без опіки. Косметичні поради змінять вашу красу. **Всіх тайн косметики довідаєтесь з косметичного підручника пані Заклинської. Дістати можна по зниженій ціні 4 зол. на Жіночому Конґресі, або у Матвійчука, Львів, Домініканська 4 III.** 1729 2-2

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева. Ямна коло Яремча. 143721-?

— **Не пожалує ніхто,** хто виїде на літнище до Гребенова до пансіону Яблонських. Першорядне удержання. Кімнати гарно уряджені з постілаю. Служба рутинована. 1628

— **Засідання Історично - Фільософічної Секції НТШ** відбудеться **в суботу 30. червня в 7-їй год. вечором** зі звичайним порядком нарад. — **Президія Секції.**

— **Гімназії нового устрою.** Міністерство освіти виладило нові програми для середніх шкіл у звязку з реформою устрою гімназій. В новім шкільнім році повстануть другі кляси гімназій нового типу, одночасно будуть скасовані четверті кляси дотеперішніх 8-клясових середніх шкіл. В клясах перших нових гімназій наука латини зачинається тільки в другому півроці. Кураторії уповажнені позволяти на відкриття рівнобіжних кляс при великому напливі нових учнів. У випадках, коли зайде потреба уухомити більше число відділів тої самої кляси, потрібне рішення міністерства освіти.

— **Стихійні катастрофи у Сх. Галичині.** Над кількома повітами Сх. Галичини перейшла перед кількома днями велика громовиця, в часі якої згинули чотири особи. В Кізлові пов. Кам'янка Стр. убив грім двох братів Тобішевських на подвірі свого господарства. На дорозі до Гологір грім убив 60-літнього Мих. Стецишина і 30-літнього Івана Тубаса. В Шупарці пов. Борщів грім ударив у стайню гр. кат. пароха, наслідком чого стайня згоріла і згинув один кінь. Того самого дня град у громаді Шупарці наробив шкоди на 15.000 зол. В громадах Теофипілька, Викторів і Геленків бережанського повіту град знищив землеплоди на просторі 300 морґів. В Нагірянці, Підзамочку і Підлісі пов. Бучач буря наробила великої шкоди в пільних землеплодах і огородовині. — Над Перемищиною перетягла сильна буря з громами, що спричинила вісім пожеж. Найбільша була в Бабичах. В Ольшанах грім ударив у дерево, під яким схоронилися одна жінка і два хлопці. Один хлопець згинув, інших удалось відратувати.

— **Львівська хроніка.** Придержано фальсифікат 20-золотового банкноту, виконаний друкарським способом, який дає змогу репродукувати фальсифікати масово. — Мих. Коцур, що повісився в лісі біля Перзенківки, відобрав собі життя програвши більшу суму грошей на кінських перегонах.

— **Любовна траґедія** розігралася в Скнилівку під Львовом. Капраль від артилерії Чеслав Вонхоцький залюбився в 25-літній доньці трамвайового моторового Теод. Ґолди і хотів женитися. Його бажанню спротивився Ґолда, бо Вонхоцький був алькоголік і взагалі не мав доброї опінії. Але що донька Ванда була дуже за своїм нареченим, батько остаточно зголився на їхнє вінчання. Тільки військова влада не дала згоди на вінчання капраля-алькоголіка. Цю перешкоду обоє так взяли собі до серця, що рішили разом згинути. Минулої неділі в полі недалеко дому Ґолди в Скнилівку Вонхоцький застрілив дівчину і себе.

— **Проклін сліпця.** Про незвичайну історію оповідають на Волині. Заможний господар зі села Гнідави пов. Кремянець, Трофим Кантига віз із Вишнівця нанятих мулярів і позволив собі на дурний жарт. Дав камінь замість хліба сліпому прошакові, що сидів біля цвинтаря. Почувши камінь в руці, сліпець сказав: „Кобити не побачив таксамо свого дому, як я не бачу твого підлого лиця!" Кантига закпив собі з тих слів і поїхав дальше. Нараз, доїздячи до свого села, крикнув: Рятуйте, я нічого не виджу! Сповнилися слова сліпця!" Мулярі спершу думали, що він жартує, але згодом переконалися, що він справді осліп. Подія викликала в цілій околиці велике враження.

— **Німецька кооперація в Польщі.** В Познані відбувся на днях конґрес німецької кооперації в Познанщині при участи 700 делеґатів. На основі звіту з діяльности зорґанізованих кооператив за минулий рік до централі належало 555 кооператив. Найсильнішу групу німецької кооперації творять кредитові кооперативи. Є їх 294 а загальна сума вкладів перевищає 60 міліонів зол. Дальше 122 торговельних кооператив мали обороту на 36 міліонів. Крім того є ще 63 кооперативних молочарень, але їхній оборот незнаний. В кожному разі німецька кооперація в Польщі обертає великими сумами.

— **Невже буде холодне літо?** Англійський метеорольоґ висловив на днях перед представниками преси дуже сумні гороскопи на цьогорічне літо, заявляючи, що воно буде виїмково холодне. Астрономи устійнили, що земля в найближчих тижнях буде переходити крізь хмару космічного пилу та що дрібні частинки цього пилу кидатимуть якби грубу заслону на соняшні проміні, які падуть на землю. Наслідком того пересічна температура найближчих літніх тижнів буде значно нижча, ніж нормальна температура літа. Крім того заявив англійський метеорольоґ, що ледова епоха нашої землі, яка була перед міліоном літ, повстала від того, що хмари космічного пилу незвичайної густоти відтяли землю від соняшних проміннів.

— **Крокодилі в літаках.** До Варшави прилетів перед кількома днями з Берліна літак з незвичайним вантажем. Привіз чотири живі 4-метрові крокодилі, які спровадив собі із заграниці один заграничний кореспондент у Варшаві.

— **Ціле село виганяє „духів".** В румунському селі Тораба на Буковині в хаті господаря Петра Тобану від якогось часу почало щось „страшити". Дійшло до того, що „щось" почало бити тарілки та вікна, перевертати річи й виробляти інші штуки, що довело жінку господаря до нападів істерії. Справою занялася місцева влада й повідомила про це пароха просячи поради. Парох Баяну пішов до хати селянина і покропив св. водою стіни хати. В тій хвилині почали рухатися столи в кімнаті, зі стіни поспадали образи, а з вікон випали з бренькотом шиби. Священик приходив ще кілька разів до хати, відправляв молебен, але не помагало. Тоді війт зорґанізував лови на „духів". Коли вони знову почали доказувати в хаті, дім окружили люди, між якими находилися командант жандармерії, громадський суддя та всі радні. Підійшли до дверей, але вони були зачинені, та й печатка, яку прибили на замку, ненарушена. Зате в хаті найшли великий нелад. Про справу повідомлено вищу владу. Нема сумніву, що головну ролю між тими „духами", грає сама істерична селянка, оскільки все те правда, про що пишуть румунські газети.

— **Жінка вродила малпу.** В румунському місті Бакові 25-літня жінка Олена Ґойоса вродила потворну дитину, подібну до малпи. Голова в неї приплескана, а на тімю великий наріст мяса. Ціле тіло вкрите волоссям а верхні кінчини тіла далеко довші ніж задні. Мати находиться в шпиталі, а дитину дали у спірт до шпитального музею.

— **Скажений вовк покусав 25 людей.** В селі Мерал, недалеко Одобешт на Буковині появився скажений вовк і покусав 25 осіб, багато худоби і свиней. Покусаних людей відставлено до віддарявного інституту в Букарешті, а покусані звірята вбито. З великим трудом удалося лісничим застрілити того вовка.

— **Ріжні вістки.** Б. секретарка банкиря Гарімана, засудженого за ошуканства, вискочила з 27 поверха і згинула на місці. — У Відні застрілився австрійський ґенерал Гаспарі; другий ґенерал Вольф повісився.

— **Іспит зрілости в гр.-кат. Малій Семинарії у Львові** відбувся в червні ц. р. під проводом делегата гр.-кат. Митрополичого Ординаріяту о. дир. Миколи Хмільовського. Іспит зложили: 1. Арсенич Степан; 2. Бережанський Омелян; 3. Бернадин Ярослав; 4. Білинський Мирон; 5. Борис Остап; 6. Брездень Степан; 7. Вербівський Теодозій; 8. Вишневський Григорій; 9. Вовк Степан; 10. Войтович Микола; 11 Волчук Володимир; 12. Гайовий Адам (екст.); 13. Гніздовський Яків; 14. Горбач Олекса (екст.); 15. Гординський Маркіян; 16. Городи...ський Евген; 17. Гуміняк Михайло; 18. Говда Евген; 19. Греськів Микола; 20. Дерешівський Адам; 21. Жарський Кость; 22. Завицький Роман; 23. Іванчук Осип; 24. Іващишин Евген; 25. Кендзьор Осип; 26. Кивелюк Роман; 27. Кормелюк Микола; 28. Кошель Петро; 29. Кремінський Сергій; 30. Кузич Роман; 31. Ленцик Василь (екст.); 32. Лепкий Тарас; 33. Майбук Ярослав; 34. Мацюрак Петро; 35. Микитюк Максим; 36. Олеськів Степан; 37. Охримович Василь (екст.); 38. Павлюк Михайло; 39. Палідович Михайло; 40. Парадовський Теодор; 41. Пастушак Кость; 42. Петришин Петро; 43. Процінський Роман; 44. Ростковий Мирослав; 45. Саламаха Ілля; 46. Струк Маркіян; 47. Ткач Маріян; 48. Фітьо Василь; 49. Хитренький Роман; 50. Хомяк Іван; 51. Чемерис Іван; 52. Черник Микола; 53. Чиж Олекса; 54. Щербій Василь; 55. Явний Ярослав. — Репробовано при письменнім іспиті зрілости 12, при устнім 5, відступило 9 абітурієнтів.

—o—

Із судової салі.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СТАНИСЛАВОВІ.

У вівторок 26. червня ц. р. починається перед судом присяглих у Станиславові великий політичний процес. Предсідником трибуналу буде віцепрезидент д-р Цисаж, а вотантами судді Цетіс і Бащак. Обвинувачує прок. Трембалович.

На лаві підсудних засіло 16 молодих людей, а саме: 1) Юрко Онишкевич, урядовець „Дністра" зі Львова, 2) Володимир Явнич зі Львова, 3) Константин Петрочук, абсольвент торговельної школи з Ківерець, 4) Володимир Мурар з Луцька, 5) Дмитро Корінець, селянин зі Завадова, 6) Григорій Барабаш, уч. VII. кл. гімн. з Конюхова біля Стрия; 7) Юрко Вітонюк, уч. 8. кл. гімн. з Пасічної пов. Станиславів, 8) Михайло Вінтонів, уч. 5. кл. гімн. з Пасічної пов. Станиславів, 9) Петро Гоголь, торговельний помічник зі Станиславова, 10) Володимир Мороз в Підгаець, 11) Василь Заставецький, столяр з Литвинова; 12) Володимир Білула, власник харчівні з Бережан; 13) Іван Урбан, 14) Романа Чорня, кельнерка — обое зі Львова; 15) Микола Баран зі Завадова та Іван Скопюк, маляр зі Львова. Розправа буде тягнутися чотири тижні. На розправу покликано біля 100 свідків. Підсудних боронитимуть з уряду оборонці: д-р Олесницький, д-р Климкевич, д-р Бих, д-р Лабій, д-р Крижанівський і д-р Левицький, д-р Волянський, д-р Шляфер, д-р Шнур, д-р Доллер, д-р Шраер, д-р Штернбах, д-р Дарм, д-р Зусман і д-р Вайнгартен.

Розправа викликує велике зацікавлення. „Курієр Станіславовскі" з 24. червня ц. р. подає хід замітів проти підсудних. І так 13. серпня 1933 р. влада довідалася, що ОУН підготовляється до саботажної акції в надвірнянському повіті. Тому розтягнено контролю над підозрілими. Незабаром, бо 18. серпня м. р. у селі Пневі біля Надвірної поліцай Поторало придержав групу здогадних туристів, а саме: Онишкевича, Явнича, Барабаша, Корінця, Заставецького, Мороза і Білулу. Коли поліцай легітимував, Явнич залишив наплечник зі 139 набоями, 9-ма револьверами і двома ручними гранатами та побіг до другої групи туристів. У цій другій групі були: Вітонюк, Вінтонів, Петрочук, Гайдюк і Гоголь. Підчас ревізії у туристів поліція забрала більшу кількість мап, перевязок і штилетів. Арештовані заперечили свою вину і приналежність до ОУН. Приїзд до Надвірної мотивували бажанням відбути прогульку. У слідстві призналися Заставецький і Петрочук, що до Надвірної виїхали з доручення ОУН і подали зміст приказів. Слідство виявило, що підсудні підготовляли замах у дні 19. або 20-го серпня 1933 р., бо день пізніше починався шкільний рік і в місті панував великий рух. Уже в арештах влада забрала від підсудних багато „грипсів", олівців і шнурків. „Грипси" доказують приналежність підсудних до одної бойівки ОУН.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Попис учнів філії Музичного Інституту ім. М. Лисенка відбувся в неділю 10. н. м. Була це провірка праці учнів та учительського збору за цілий минулий шкільний рік. Попис виказав солідне і фахове ведення науки, а також добре підготування учнів. Грали ученики й учениці кляси фортепяну і скрипки нижчих і середніх років, як також молоденькі „артисти" з музичного „передшкілля". У всіх замітна музикальність, як також розвій техніки гри відповідно до року і степеня науки. Музичний Інститут у Станиславові закінчив цим пописом тринадцятий шкільний рік свого істнування. За цей час виховав він поважне число музичних сил та причинився немало до розбудження музичного життя Станиславівщини. Але є ще у Станиславові, на жаль, багато українців, що ставляться байдуже до рідної школи, яка вона не була би: загальноосвітня чи фахова — і забуваючи про вагу національного виховання, посилають своїх дітей до чужих шкіл, хоч вони ані краще поставлені ані дешевші. І от читаємо на афішах, які повідомляють про попис у музичній школі ім. Монюшка, назвища, які зраджують їхню національність: Тимків, Целевич, Бучинська, Каратницька, Дрогомірецька, Бойко, Пропан, Пеліх і под. Школа ця зовсім не краща від української і не дешевша та не дає кращих прав, а проте притягає до себе тих, які привикли величати чуже — і давати заробіток чужим тоді, коли свої не мають змоги заробити на життя. Сумне воно, але правдиве. Мусимо бути послідовні і коли змагаємося в обороні рідної культури, то мусимо цією культурою дорожити і її плекати. З рабською психікою далеко не зайдемо. **П. Й.**

—o—

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА У. С. С.

Львів, 24. VI. **ЧОРНОМОРЦІ — СОКІЛ (Бібрка) 2:0 (0:0).**

Безнадійно слаба гра Чорноморців, які виступили в дещо ослабленому складі. Разила повна анемія нападу, який у першій половині, хоч мав багато нагод, не вмів з двох дослівно кроків добути воріт. Найслабшим на грищі був Лунь і Пруський. Сокіл поправляється з дня на день і в другій черзі може на своїм грищі приготовити неодному противникові прикру несподіванку. Вирізнялися Бойко, Лукасевич, лівий оборонець і воротар, який, хоч дещо непевний у хопах, грав з великою жертвенністю і щастям. Ворота для Чорноморців добув Тиицьо зі середини помочі й оба самовбивчі. Суддював добре п. Процінський.

Перемищина. Бушковичі, 24. VI.
СТЕП — БЕРКУТ (Перемишль) 6 : 4 (1 : 3).

Сензація! Степ по амбітній, завзятій, доводі гарній грі переміг на власному грищі дотеперішнього мистця перемиської округи Беркута і добув два цінні пункти, які матимуть, здається, рішаючий вплив на цьогорічний остаточний уклад мистецької табелі. В першій половині легка перевага Беркута, який добуває троє воріт. Степ не зражується тим, переводить по зміні кілька небезпечних випадів і з них добуває ворота та остаточно вирішує змагання у свою користь. Суддював добре п. Гук. Видців поверх 500.

Перемишль. **СПАРТАК - ВІГОР (Військо) 9 : 1 (4 : 0)**

Вігор грав слабо, без амбіції не був ні хвилину грізним противником для перемиської дружини. Суддював п. І. Красник.

Нижанковичі. **У. С. К. — СОКІЛ (Перемишль) 2 : 1 (1 : 0).**

Заслужена виграна УСК-у. Суддював п. Більо.

Станиславівщина. Пасічна 24. VI.
БЕРКУТ — III. СОКІЛ (Станиславів) 2 : 1.

Змагання за мистецтво між Соколом III. і сільською дружиною з Пасічної покінчилися несподіваною перемогою Беркута над зманірованим міським противником. Суддював п. Клюнь.

Чортківщина. Копичинці.
СТРІЛА — БУРЕВІЙ (Бучач) 2 : 2 (2 : 1).

Гра гостра, хвилинами брутальна з вини судді п. Гнатюка.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Львів. **У. Р. С. К. — ТРИЗУБ 2 : 1 (2 : 0).**

Обі дружини, з окрема Тризуб, у сильно резервових складах. Весь час безладна копанина з обох сторін, без слідів якихнебудь комбінацій. Суддювали на переміну пп. Пурій і Лепець.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 26. VI. год. 7·30 веч. „Королева передмістя".

Середа, 27. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 26. VI. год. 7·30 веч. „Любо то я".

Середа, 27. VI. год. 7·30 веч. „Міряя Ефрос".

Кіна.

АПОЛЬО: „Мадам Лібарі".
АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Севе Сакаль).
ВАНДА: „Хоробрий вояк Швейк".
КАСІНО: „Пятьох джентельменів".
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних дівчаток" (із Містенгет), „Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Симфонія життя", ревія „Все для львовянок".
МІРАЖ: „Година з тобою", „Голгофта чесної жінки".
МУЗА: „Надувальський та С-ка".
ПАЛЯС: „Подружній контракт" (Гльорія Свансон).
ПАСАЖ: „Райський птах" і додатки.
ПАН: „Велика грішниця", „Син джунглів".
СВІТ: „Шибеник з Еспанії".
СОНЦЕ: „В перехрестнім вогні" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Перше хлабоєве кохання" та ревія.
ХИМЕРА: „Великий ярмарок кохання".
УТІХА: „Добраніч Відню" і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 26. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 15·30 Пісоньки для дітей, 17·40, 19·15 Арії та пісні, **Братислава** (298,8) 22·15 Чеські романси, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт комп. Кубеліка, **Париж** (1649) 22·00 Вок. концерт, **Білгород** (439,8) 12·05 Популярні мельодії, **Рига** (514,6) 18·10 Лотиські пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Скрипковий ресітаць, **Кельн** (455,9) 16·00, 20·15 Вок. інстр. концерт, **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти, 19·00 Оп. музика, спів, **Будапешт** (549,5) 13·30 Концерт, 17·00 Пісоньки, 18·00 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·45 „Сівьоріна джез" оп. Папантія, **Рим** (420,8) 17·15 Концерт квінтету.

Середа, 27. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·10, 19·10 Вок.-інстр. концерт, **Прага** (470,2) 19·30 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Білгород** (439,8) 16·30, 21·00 Спів, **Берлін** (356,7) 14·15 Регерові та Брікнерові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Фр. фортепянова музика, **Кельн** (455,9) 17·10 Солісти (музика, спів), 21·00 „Образи з виставки" муз. поема Мусоргського, **Лайпціг** (382,2) 18·20 Пісні в супр. лютні, 20·15 „Муляр і шльосар" оп. Обера, **Будапешт** (549,5) 12·05, 21·30 Циг. музика, 20·00 Симф. концерт, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 17·10 Квінтет, 20·45 „Норма" оп. Белініа.

Львівське радіо.

Вівторок, 26. червня 1934

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Популярна музика з гр. пл. 13·05 Для молодших дітей: „Соловейко та повійка" (з італійського), Пісоньки, 13·30 Хоральні фрагменти з опер (гр. пл.), 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, театральний репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт гітаристів, 17·15 Камер. тріо, 17·45 Музика з гр. пл., 18·00 Перестороги для тих, що будують дім для себе, 18·15 Співочий ресітаць у супр. форт., 19·00 Залізничий бюлетен, 19·05 Всячина, 19·15 Легка музика, 19·30 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 „Про літературне суперництво", 20·12 Трансм. з Варшави: „Баль у Савої" оп. Абрагама; в перерві: Веч. денник, Поезії про море, 22·30 „Альберт В. на тлі середньовічної культури", 22·45 Популярна музика з гр. плит.

Середа, 27. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Популярна музика з гр пл., 13·05 Сальонова музика, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Популярна й легка музика з гр. пл., 16·40 Легкі пісоньки, 17·00 Для дітей: „Юрко дістав фльоберт", 17·15 Пісні (Ярова, сопран), 17·35 Фортепяновий ресітаць, 17·45 Музика з гр. пл., 18·00 „Книжка та знання", 18·15 Камер. концерт, 18·45 Культура будня, 18·55 Сільва рерум, 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика з гр. пл., 19·30, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Хор ревелєрсів, 21·02 Серед книжок, 21·12 Оп. ресітаць, 21·30 Концерт сучасної форт. музики, 22·15 „Гостина мікрофону в пп. Бігдульських", 22·40 Легкі твори в виконанні інстр. тріа.

БІРЖА.

ГРОШІ

Долар у Львові в приватних оборотах 5·28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·69, Париж 34·96, Берлін 202·00, Цюріх 172·35, Амстердам 359·40, Прага 22·02, Мілянo 45·28, Нюйорк кабель 5·30, Нюйорк чеки 5·29·75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 25. червня ц. р. платив кооператив за:

1 кг. масла пріка десерове	1·90 зол.
1 л. молока	0·13 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·30—2·35 „

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця хитка.

Маслосоюз повідомляє, що 23. червня н. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить не менше як 1·20 кг.) за 1 кг. 1·00 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1·20 кг.) за 1 кг.

			1·00 зол.
Кури	„	I кляса	0·80 „
„	„	II „	0·60 „

Тенденція знижкова. На курята яких пара важить менше як 1·20 кг. попиту зовсім нема; також нема попиту на індики, індички, качки і гуси.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.